

1. רקע

תקנה 6(ב) לתקנות להגנת חיית הבר, תשל"ו-1976 (להלן: "התקנות") קובעת כדלקמן:

"לא ישסה אדם כלב בחיית בר כדי לצודה זולת אם הוא בעל רשיון צייד או היתר צידה, המסתייע בכלב לאיתור חיית בר מהמינים: חוגלה, חזיר בר, דרבן, או לאיסוף שלל הצייד לאחר שנצוד כדין".

נוסח התקנה כאמור, מאפשר להסתייע בכלבים לשם איתור חזירי בר, חוגלות ודורבנים למי שמחזיק בהיתר צידה. הרשות מחמירה על הוראות התקנה והיא מאפשרת להסתייע בכלבים לשם איתור חזירי בר בלבד.

זאת ועוד, עד לחודש ספטמבר 2014 ההסתייעות בכלבים התאפשרה מכוח ההיתר הכללי לצייד חזירי בר שהוצא מעת לעת. החל מהמועד הנקוב, הרשות מתנה את ההסתייעות בכלבים בקבלת היתר צידה מיוחד, על מנת להבטיח כי ההסתייעות בהם תעשה אך רק במקרים בהם הדבר נדרש.

הנוהל מהווה השלמה למדיניות המחמירה בה נוהגת הרשות ביישום התקנה.

2. מטרת הנוהל

הנוהל נועד לקבוע את הכללים למתן היתר צידה המאפשר להסתייע בכלבים לאיתור והברחת חזירי בר (להלן: "ההיתר") ולמימושו, על מנת למזער את הסיכון לפגיעה הן בחזירי הבר והן בכלבים ועל מנת לטפל ביעילות בסכנה שחזירי הבר טומנים בחובם לאדם, לטבע ולחקלאות.

3. תנאים מקדמיים למתן ההיתר

3.1. ההיתר יינתן אך ורק באחד מהמקרים הבאים:

- א. כאשר חזירי הבר נמצאים בשטח מיושב או בסמוך מאוד אליו.
- ב. כאשר חזירי הבר מוצאים מסתור בסבך גידולים חקלאיים או בסבך צמחייה טבעית.

3.2. ההיתר יינתן כפתרון אחרון לפעולות שננקטו להרחקת חזירי בר כגון: תותחי גז, חומרי דחיה, הקמת גדר חשמלית וכד'. סעיף זה לא יחול על היתר צידה הניתן לשם שמירת האיזון בטבע, בכפוף לאישור האקולוג המחוזי או המרחבי.

4. תנאים כלליים

4.1. ההיתר יאפשר להסתייע בכלבים לשם איתור והברחת חזירי בר. **לא יותר שיסוי של כלב בחזיר בר.**

4.2. ההיתר יוגבל לאיתור ולהברחת חזירי בר בלבד ולא יכלול התייחסות לחיות בר נוספות.

4.3. ההיתר יאפשר להסתייע ב- 3 כלבים בו זמנית. על אף האמור, ניתן לקבוע מספר גבוה יותר של כלבים, מנימוקים מיוחדים שיירשמו.

4.4. ההיתר יהיה מיוחד ולא כללי ויינתן בידי גורם ניהולי ברשות לו האציל מנהל הרשות סמכות זו, לאחר קבלת בקשה בכתב ע"ג הטופס המצורף כנספח לנוהל זה.

4.5. ההיתר יוגבל לתא שטח מסוים (כגון נחל, שדה חקלאי מסוים) ויינתן לתקופה שלא תעלה על 30 יום.

4.6. בהיתר יצוינו מספרי התעודות של הכלבים בהם ניתן להסתייע, כמפורט בסעיף 6.1, וכן את פרטי האנשים הנלווים לבעל היתר הצידה, שיהיו רשאים להפעיל את הכלבים.

5. הכלבים שבהם יותר להסתייע במסגרת ההיתר

ההיתר יאפשר להסתייע בכלב שהתקיימו בו כל אלה :

5.1. הכלב אינו משתייך ל"גזע מסוכן", כהגדרתו בחוק להסדרת הפיקוח על כלבים, התשס"ג-2002 (להלן: "החוק להסדרת הפיקוח על כלבים").

5.2. הונפק בעניינו של הכלב רישיון לפי החוק להסדרת הפיקוח על כלבים.

5.3. גילו של הכלב לא יפחת מ-18 חודשים ולא יעלה על 8 שנים.

5.4. מצבו הפיזי של הכלב תקין והוא אינו סובל ממחלה, מפציעה או מנכות הנראות לעין, באופן העלול להפריע להסתייע בו במסגרת ההיתר.

5.5. הכלב אולף על ידי בעליו (האדם המחזיק ברישיון לפי החוק להסדרת הפיקוח על הכלבים בקשר לאותו כלב) או על ידי מי מטעמו במטרה להכשירו לאתר ולהבריח חזירי בר, תוך הימנעות מתקיפתם, ועבר בהצלחה מבחן שייערך על ידי כלבן מטעם הרשות שבמהלכו יבחנו :

א. יכולת השליטה של מפעיל/מפעילי הכלב בכלב.

ב. הישמעות הכלב להוראות שהוא מקבל.

5.6. במהלך הכשרת הכלב ייעשה שימוש אך ורק בגויה של חזיר בר או באיבריו (אוזניים, זנב וכד').

5.7. התאמתו של הכלב לפי הוראות סעיף 5.5, ובכלל זאת הימנעותו מתקיפה, נבדקה על ידי כלבן מטעם הרשות, או פקח הרשות אשר עבר הכשרה שקבע כלבן מטעם הרשות שאושרה בידי מנהל הרשות, במהלך פעילות הציד הראשונה של הכלב, ונמצא כי הוא מתאים לביצוע הפעילות.

6. הנפקת תעודות לכלבים ושליטה

6.1. כלב שעמד בתנאים המפורטים בסעיף 5, תונפק לו תעודה שתפרט את מספר השבב, תאורו של הכלב, תמונתו ופרטי האנשים שיהיו רשאים להפעילו לצורך מימוש ההיתר (להלן: "התעודה").

6.2. כשירות הכלב תיבחן מחדש מידי שנתיים על ידי כלבן מטעם הרשות ותהווה תנאי לחידוש התעודה.

6.3. הרשות תהיה רשאית לשלול בכל עת תעודה של כלב שנצפה על ידי פקח או שהוכח בדרך אחרת שתקף חזיר בר או חיית בר אחרת לתקופה שתיקבע על ידה, לאחר שניתנה לבעל ההיתר זכות להשמיע את טענותיו. נשללה תעודה של כלב, חידושה יותנה בעמידה בסעיפים 5.5 ו-5.7. תקף הכלב פעם אחת או יותר ולא נשללה לו התעודה, תיבדק התאמתו לפי סעיף 5.7 כתנאי להמשך הסתייעות בו בפעם הבאה. חודשה תעודה של כלב פעמיים והכלב נצפה על ידי פקח או שהוכח בדרך אחרת שתקף חזיר בר או חיית בר אחרת פעם נוספת, תישלל התעודה של הכלב לצמיתות.

7. אמצעי מיגון וטיפול בכלב פצוע

- 7.1. בעל היתר יידרש לעטות על הכלב מגן צוואר במהלך הציד, ולחבר לכלב במהלך הציד מכשיר GPS, שיאפשר לאתרו.
- 7.2. נפצע כלב במהלך הציד בכל דרך שהיא, ייקח אותו בעליו או מי מטעמו באופן מידי לטיפול וטרינרי אצל רופא וטרינר.

8. תחילה והוראת מעבר

- 8.1. תחילתו של נוהל זה ביום 3.4.19¹ (להלן – יום התחילה).
- 8.2. אדם שקיבל היתר בשנה שקדמה ליום התחילה, יהיה פטור מהתנאי הקבוע בסעיף 5.7 בקשר לכל הכלבים שבהם הסתייע בשנה שקדמה ליום התחילה.
- 8.3. אדם כאמור בסעיף 8.2 יהיה פטור מהתנאי הקבוע בסעיף 5.5 וזאת לתקופה של שנה וחצי מיום התחילה (להלן: "**תקופת המעבר**").
- 8.4. אדם, כאמור בסעיף 8.2, אשר קיבל היתר בתקופת המעבר, והוכח שכלב שהסתייע בו במסגרת ההיתר תקף חזיר בר או חיית בר אחרת (בין שהכלב נצפה על ידי פקח ובין שהוכח בדרך אחרת), יישלל ההיתר ולא יחודש, אלא לאחר שיעמוד בתנאים הקבועים בסעיפים 5.5 ו-5.7. חודש ההיתר, יחולו הוראות סעיף 6.3.

9. דיווח, מעקב ואכיפה

- 9.1. הרשות תנהל מערך ממוחשב למעקב אחר ההיתרים שניתנו ולרישום הכלבים להם הונפקו תעודות.
- 9.2. ההיתר יכלול, בין היתר, תנאים בדבר חובת דיווח לרשות על יציאה לציד במסגרת ההיתר וכן על תוצאות הציד ועל אירועים חריגים שאירעו במהלכו, כדוגמת תקיפה של חזיר בר או חיית בר אחרת על ידי כלב או פציעה של כלב שנגרמה מחזיר בר.
- 9.3. הרשות תבצע ביקורות על מנת להבטיח קיום הוראות נוהל זה.

¹ מועד התחילה נקבע חצי שנה מיום 3.10.18, יום מתן פסק הדין בתיק בג"ץ 2971/15 עמותת תנו לחיות לחיות נ' רשות הטבע והגנים ואח', כפי שהתחייבה הרשות במסגרת ההליך האמור.

נספח

**טופס בקשה לקבלת היתר להסתייעות בכלבים לאיתור והברחת חזירי בר
לפי תקנה 6(ב) לתקנות להגנת חיית הבר, תשל"ו- 1976
(במסגרת היתר צידה)**

חלק א' (ימולא על ידי המבקש)*

שם פרטי של המבקש : _____ שם משפחה : _____
תעודת זהות : _____ כתובת : _____
מס' טלפון נייד : _____ כתובת דוא"ל : _____

מיקום השטח שאליו מתייחסת הבקשה (יש לציין את שם הישוב שבו או בסמוך אליו מצוי השטח וכן את תא השטח המסוים שבעניינו מבוקש ההיתר):

_____

_____ גודל השטח : _____

תיאור הנזק (יש לתאר את היקף הנזק, סוג הגידולים שנפגעו, משך הפגיעה וכד'). אם מדובר בהיתר הנדרש למניעת סכנה לאדם, יש לתאר את הסיכון הנשקף מהחזירים):

_____

_____

_____

_____

הפעולות שנקטו להרחקת חזירי הבר (כגון: שימוש בתותחי גז, חומרי דחיה, הקמת גדר חשמלית וכד'), המועדים של ביצוע פעולות אלה ותוצאותיהן:

_____

_____

_____

הנימוקים לצורך בהסתייעות בכלבים:

_____

_____

_____

_____

התקופה המקסימאלית המבוקשת להיתר (בכל מקרה התקופה לא תעלה על 30 ימים) : _____

האם ניתנו היתרים קודמים לצידת חזירי בר המתייחסים לשטח הנ"ל במהלך השנה האחרונה?
כן / לא (מחק את המיותר)

ככל שכן, פרט את מספר ההיתרים שניתנו וציין האם הותר במסגרתם להסתייע בכלבים :

חתימת המבקש : _____ תאריך : _____

*אם מדובר בהיתר שנועד לשמור על האיזון בטבע, ימולא רק חלק ב לטופס.

חלק ב' (ימולא על ידי הפקח)

שם הפקח : _____ תפקיד : _____

שם המחוז והמרחב אליו משתייך הפקח : מחוז _____ מרחב _____

אני מאשר :

1. שהתקיים לפחות אחד מהתנאים הבאים :

- חזירי הבר נמצאים בשטח מיושב או בסמוך מאוד אליו.
 חזירי הבר מוצאים מסתור בסבך גדולים חקלאיים או בסבך צמחייה טבעית.

2. שמוצו הפעולות המוקדמות לאיתור חזירי הבר, מסוג** :

**אין צורך למלא סעיף זה אם מדובר בהיתר שנועד לשמור על האיזון בטבע.

על בסיס הפרטים שמסר המבקש ושנבדקו על ידי ואם מדובר בהיתר שמטרתו לשמור על האיזון בטבע- על בסיס היכרותי את השטח, אני ממליץ / לא ממליץ (מחק את המיותר) לתת היתר לתקופה מקסימאלית של _____ ימים מהנימוקים הבאים :

רשות הטבע והגנים

נוהל מספר : 00.00.00

שם הפרק : **חטיבת אכיפה**

פרק משנה : _____

שם הנוהל : נוהל מתן היתר צידה המאפשר להסתייע בכלבים לשם איתור חזירי בר

עמוד 6 מתוך 6

תאריך כניסת הנוהל לתוקף : 3.4.19

מספר הכלבים המומלץ לביצוע הפעילות _____

אם מומלץ על יותר מ- 3 כלבים, יש לפרט את הנימוקים המיוחדים לכך :

תאריך : _____

חתימת הפקח : _____